

Slovenija za trajnostni razvoj in dan čebel

Svetovna organizacija 72. zasedanje

Generalne skupščine Organizacije združenih narodov

GOSTUJOČE PERO

Karl Erjavec

minister za zunanje zadeve
Republike Slovenije

Tudi v letošnjem septembru bo velik del pozornosti mednarodne skupnosti posvečen začetku rednega zasedanja Generalne skupščine Organizacije združenih narodov.

Ta edina univerzalna organizacija za reševanje globalnih vprašanj, določenim pomankljivostim navkljub, ostaja jedro sodobne institucionalne ureditve mednarodne skupnosti. Poleg svoje tradicionalne vloge pri ohranjanju mednarodnega miru in varnosti, za katero ima edinstven mandat, spodbujanju razvoja ter spoštovanju človekovih pravic se OZN danes ukvarja tudi s številnimi vprašanji širšega družbenega konteksta, kot so na primer trajnostni razvoj, podnebne spremembe, humanitarno delovanje, migracije. Razprave in aktivnosti v OZN predstavljajo okvire in izhodišča za oblikovanje politik, ki pomembno vplivajo na življenje posameznikov na celem planetu.

Prilagoditev novi realnosti

Med zadnje bistvene dosežke OZN tako lahko uvrstimo sprejem agende za trajnostni razvoj do leta 2030, pariškega podnebnega sporazuma in newyorške deklaracije za begunce in migrante. Seveda je glede omenjenega izjemno pomembna implementacija sprejetih dogovorov.

Svetovna organizacija, katere institucionalna zasnova ostaja praktično enaka od njenega oblikovanja, je soočena z vrsto izzivov, ki v času njenega nastanka niso obstajali in jih niti ni bilo moč predvideti. Dinamika, kompleksnost in obseg izzivov, s katerimi se danes srečuje celotna mednarodna skupnost, v zadnjem času velikokrat vodijo v iskanje rešitev zunaj sistema OZN. Zagotovo je v določenih primerih bolj smotno prepustiti napore za učinkovito

naslavljanje nekaterih sodobnih izzivov regionalnim ali drugim akterjem, vendar mora to potekati na podlagi političnega okvirja, definiranega znotraj OZN, ter v skladu z ustanovno listino OZN.

Delovanje v mednarodnih organizacijah je eden od temeljev slovenske zunanje politike, saj predstavlja dragoceno priložnost za predstavljanje naših lastnih pobud ter dodaten vzvod za učinkovito zastopanje lastnih zunanjepolitičnih interesov. Skladno z deklaracijo o zunanji politiki RS Slovenija odločno zagovarja in podpira učinkovit multilateralizem z osrednjo vlogo OZN. Pri tem ne smemo pozabiti, da je prav prek članstva in delovanja v OZN Slovenija napravila nekatere ključne korake pri zagotavljanju mednarodnega priznanja ter pri izgradnji svoje prepoznavnosti kot enakopravne, aktivne in odgovorne članice mednarodne skupnosti.

Da bo OZN ostala relevantna tudi v prihodnje, pa je pomembno, da se prilagodi novim realnostim. Zato Slovenija podpira celovito reformo OZN in napore generalnega sekretarja António Guterresa, da bi OZN postala bolj organizirana in učinkovitejša organizacija, ki se bo lažje soočala s svetovnimi izzivi. Podpiramo reformo Varnostnega sveta, revitalizacijo Generalne skupščine in prestrukturiranje Sekretariata OZN z namenom ohranjanja osrednje vloge OZN v čedalje bolj globaliziranem svetu.

Za pravice in pravo

V 25 letih članstva se je Slovenija uspešno uveljavila kot aktivna članica OZN, verodostojna partnerica in cenjena sogovornica. Temu bomo sledili tudi v letošnjem zasedanju Generalne skupščine, ki bo potekalo pod naslovom: »Osredotočanje na ljudi: prizadevati si za mir in dostojno življenje za vse

na vzdržnem planetu« (*Focusing on people: striving for peace and a decent life for all on a sustainable planet*). Posebno pozornost bomo namenjali tematikam, ki jih deklaracija o zunanji politiki RS ter strateški dokument slovenske zunanje politike opredeljujeta kot ključna vsebinska področja.

Tako bo na področju trajnostnega razvoja Slovenija še naprej zagovarjala uresničevanje zavez agende za trajnostni razvoj do leta 2030 in pariškega podnebnega sporazuma. V podporo uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja bo Slovenija predlagala, da Generalna skupščina OZN v okviru svojega 72. zasedanja 20. maj, rojstni dan slovenskega

čebelarja Antona Janše, razglasi za svetovni dan čebel. Namen pobude je svetovno javnost opozoriti na pomembnost ohranjanja čebel in opomniti, kako zelo je človeštvo odvisno od čebel in ostalih opravevalcev.

Posebno skrb in pozornost Slovenija namenja področju človekovih pravic. Varstvo in uveljavljanje človekovih pravic sta eden od stebrov naše zunanje politike, saj gre tako za pomembno dimenzijo mednarodne varnosti in stabilnosti kot tudi za krepitev dosežene civilizacijske ravni sodobne družbe. Pri mednarodni obravnavi človekovih pravic se osredotočamo na pravice otrok, enakost med spoloma in pravice žensk, pravice starejših, zaščito ranljivih skupin, izobraževanje za človekove pravice ter povezavo med okoljem in človekovimi pravicami. Slovenija je v sistemu OZN na področju človekovih pravic trenutno še posebno aktivna, saj smo v obdobju 2016–2018 članica Sveta OZN za človekove pravice. Slovenija bo Svetu prihodnje leto predvidoma tudi predsedovala.

Na letošnji Generalni skupščini bo Slovenija tudi dosledno zagovarjala spoštovanje mednarodnega prava, načela vladavine prava ter spoštovanje in celovito izvajanje razsodb mednarodnih sodišč in tribunalov. Menimo, da je krepitev mednarodnega pravnega sistema najboljša garancija za urejene mednarodne odnose in za zagotavljanje mednarodne

stabilnosti.

Več preventivne diplomacije

Slovenija je že od njegove ustanovitve dalje odločna podpornica Mednarodnega kazenskega sodišča, jasno podpiramo tudi aktivnosti za krepitev mednarodnega kazenskega pravosodja. Posebno pomembna se nam zdijo prizadevanja za boj proti nekaznovanosti. Ob tem velja omeniti, da si Slovenija skupaj z Argentino, Belgijo, Nizozemsko in Senegalom prizadeva za sprejem nove konvencije za področje mednarodne pravne pomoči in izročitve v primeru vojnih hudodelstev, hudodelstev zoper človečnost in genocida.

Slovenija tradicionalno podpira prizadevanja za krepitev preprečevanja konfliktov in mirnega reševanja sporov vključno s krepitvijo mediacijskih prizadevanj, medkulturnega dialoga ter uveljavljanjem koncepta odgovornost zaščititi. V tem duhu bo Slovenija v celoti podpirala prizadevanja generalnega sekretarja OZN za

večjo vlogo preventivne diplomacije.

Na področju zagotavljanja mednarodnega miru in varnosti Slovenija vsekakor v celoti podpira osrednjo vlogo OZN, kot jo določa ustanovna listina. Kot vse članice OZN je tudi Slovenija zavezana k izvajanju ukrepov, s pomočjo katerih se mednarodna skupnost sooča s spreminjajočimi se varnostnimi izzivi. Zdi se nam pomembno, da sodelujemo v usklajenih mednarodnih prizadevanjih na področju boja proti terorizmu ter pri naporih za preprečevanje širjenja orožij za množično uničevanje. Pri tem seveda ne smemo pozabiti, da sta za najbolj učinkovito delovanje OZN ključnega pomena usklajenost in smiselno dopolnjevanje vseh instrumentov OZN na področju miru in varnosti, na razvojnem in humanitarnem področju ter na področju človekovih pravic.

Slovenija letos obeležuje 20-letnico aktivnega sodelovanja v mednarodnih operacijah in misijah ter bo kot odgovorna

članica mednarodne skupnosti na ta način tudi v prihodnje prevzemala svoj delež bremena za zagotavljanje mednarodnega miru in varnosti.

Kot je zapisano v obeh strateških dokumentih s področja slovenske zunanje politike, Slovenija pomemben del svojih zunanje-političnih aktivnosti izvaja v okviru mednarodnih organizacij, pri čemer seveda celoten sistem OZN igra osrednjo vlogo. Tudi na letošnjem 72. zasedanju Generalne skupščine OZN bodo slovenski predstavniki sodelovali v razpravah ter pomagali sooblikovati prihodnje politike OZN, usmerjene v utrjevanje takšne mednarodne skupnosti, ki bo vsem omogočala varnost, spoštovanje in blaginjo.

Prispevek je mnenje avtorja in ne izraža nujno stališča uredništva.

Slovenija tradicionalno podpira prizadevanja za krepitev preprečevanja konfliktov.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo proslo razmnoževati in distribuirati!

